

**Suomen itsenäisyyden
juhlarahaston**

Sitran

**toimintakertomus
vuodelta 2002
eduskunnalle**

Helsinki 2003

SUOMEN ITSENÄISYYDEN JUHLARAHASTON
SITRAN
TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2002

Eduskunnalle

Viitaten 24. päivänä elokuuta 1990 Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta annetun lain (717/90) 9 §:n 1 momentin 9 kohtaan Suomen itsenäisyyden juhlarahaston hallintoneuvosto lähettää oheisena kunnioittaen eduskunnalle kertomuksen Sitran toiminnasta vuodelta 2002.

Helsingissä 13. päivänä helmikuuta 2003

Suomen itsenäisyyden juhlarahaston hallintoneuvoston puolesta

Ilkka Kanerva
puheenjohtaja

Anton Mäkelä
sihteeri

ISSN 1235-6166

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2003

SUOMEN ITSENÄISYYDEN JUHLARAHASTON SITRAN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2002 EDUSKUNNALLE

Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta annetun lain (717/90) mukaan rahaston hallintoneuvostoon kuuluvat eduskunnan kulloinkin asettaman pankkivaltuuston jäsenet. Lain 9 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaan hallintoneuvoston on annettava vuosittain kertomus rahaston toiminnasta eduskunnalle.

Hallintoneuvosto antaa täten lain määräämän toimintakertomuksen vuodelta 2002 eduskunnalle. Kertomukseen sisältyvät tässä olevan lausuman lisäksi rahaston tilinpäätös toimintakertomuksineen, eduskunnan valitsemien tilintarkastajien tarkastuskertomus sekä Sitran vuosikertomus vuodelta 2002. Niissä käsitellään rahaston toimintaa yksityiskohtaisesti.

Sitran vuodet 2003–2005 käsittävän strategian visiona on, että Suomi vuonna 2015 olisi maailman kolmen menestyksekkäimmän kansakunnan joukossa bruttokansantuotteella mitattuna niin, että Suomessa toteutuisi osaamispohjainen hyvinvointiyhteiskunta. Tavoitteen saavuttamiseksi Sitra pyrkii tuottamaan päättäjille tietoa Suomen tulevaisuuteen vaikuttavista muutoksista, vahvistamaan kansantalouden tulo-pohjaa kasvua kiihdyttämällä sekä parantamaan hyvinvointiyhteiskunnan kustannustehokkuutta. Käytännön toimintamuodot ovat tutkimus, innovatiivinen toiminta ja koulutus sekä yritysrahoitus.

Kertomusvuoden aikana selvitettiin hyvinvointivaltion vaihtoehtoja, tilaa, haasteita ja ratkaisumalleja. Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä Eurooppa 2020 -hankkeessa pohdittiin EU:n laajenemiseen, pienten valtioiden rooliin ja huippukokouksiin liittyviä asioita. Uusia tutkimushankkeita olivat riskien hallinnasta Suomessa tehty selvitys sekä käsityöyrittäjyyden kehittämiseen liittyvä kartoitus. Lisäksi selvitettiin ikääntymisen taloudellisia vaikutuksia, perheystävällisiä käytäntöjä työelämässä, maahanmuuttoa, kulttuuriosaamista ja globalisaation vaikutuksia.

Innovatiivisessa toiminnassa käynnistettiin kaksi uutta hanketta, Innoklubit-hanke ja Kokonaiskoulupäivä-hanke. Oppivat seutukunnat (OSKU), Itä-Suomen sosiaalisten innovaatioiden keskus (ISO INKE) ja Kärkiverkosto -hankkeet jatkuivat kertomusvuoden aikana. Esiselvityksiä tehtiin virtuaalisten koulutuspalveluiden tarjonnasta (Virtuaalitalitokoulu), vaikeasti työllistyvien nuorten rekrytointiyrityksestä, maatalouden erikoistuotannon mahdollisuuksista Suomessa sekä NetCenter-hankkeesta, jossa yhdistetään kasvukeskusten työvoiman kysyntä ja haja-asutusalueiden osaajien tarjonta tietoverkkojen välityksellä.

Koulutustoiminnassa yhteiskunnan ylimmille päättäjille suunnatussa Suomi 2015 -ohjelmassa järjestettiin kurssit 5 ja 6 ja kansantaloutta ja talouspolitiikkaa käsittelevässä Talouspolitiikka 2000+ -ohjelmassa kaksi viikon mittaista kurssia. Nuorille venäläisille päättäjille organisoitiin kaksi Russian Future-Makers in Finland -kursia.

Sitran yritysrahoitustoiminta käsittää lähinnä aikaisen vaiheen yrityksiin sekä rahastoihin keskittyvän pääomasijoittamisen lisäksi PreSeed-palvelut ja teknologian kaupallistamisen, yritysverkostojen rahoituksen ja kehittämisen sekä Sitra Management Oy:n hallinnoinnin.

Panostukset tutkimus- ja kehitystoimintaan ovat Suomessa maailman huipputasoa. Yritysrahoitustoiminnallaan Sitra pyrkii omalta osaltaan varmistamaan, että maamme innovaatiojärjestelmä, joka ulottuu innovaatioiden suojaamisesta ja kaupallistamisesta yritysten synnyttämiseen ja kehittämiseen, on mahdollisimman tehokas ja kansainvälisesti kilpailukykyinen. Sitran pääomasijoitustoiminnan keskeisimmän osan muodosti edellisvuosien tapaan siemen- ja käynnistysvaiheen yrityksille suunnattu, enimmäkseen oman pääoman ehtoinen rahoitus.

Sitran peruspääoma on sijoitettu hallintoneuvoston vahvistaman sijoituspolitiikan mukaisesti

ti. Sijoituspolitiikkaan ei tehty muutoksia kertomusvuoden aikana.

Sitran vuoden 2002 tilikauden tulos oli alijäämäinen. Tämä johtui lähinnä sekä pääomasijoitus- että peruspääomasijoituskohteisiin tehdyistä arvonalennuksista ja alhaisesta yritysrahoituskohteiden tuottotasosta.

Hallintoneuvoston käsityksen mukaan rahaston talous on vakaalla pohjalla ja toiminta on hyvin hoidettu.

Sitran hallintoneuvoston, hallituksen ja tilintarkastajien kokoonpano on selostettu hallituksen toimintakertomuksessa.

Hallintoneuvosto vahvisti kokouksessaan 13.2.2003 tilintarkastajien esityksen mukaisesti juhlarahaston tuloslaskelman ja taseen. Samassa kokouksessa päätettiin hallituksen esityksen mukaisesti siirtää tilivuoden 2002 alijäämä, joka on 62 599 981,48 euroa, edellisten tilikausien ylijäämä-/alijäämätilille.

Helsingissä 13. päivänä helmikuuta 2003

Ilkka Kanerva
Anneli Jäätteenmäki
Martti Tiuri

Virpa Puisto
Antero Kekkonen
Kari Uotila

Olavi Ala-Nissilä
Mauri Pekkarinen
Ben Zyskovicz
./ Anton Mäkelä

TILINPÄÄTÖS

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2002

Vuosi 2002 oli Suomen itsenäisyyden juhlarahaston 35. toimintavuosi. Tehtävänsä mukaisesti Sitra käynnisti ja toteutti lukuisia uusia hankkeita, joiden keskeisenä tavoitteena on edistää Suomen taloudellista hyvinvointia.

Maailmantaloudessa usean vuoden ajan jatkunut voimakas kasvukausi päättyi vuonna 2001. Talouden elpymistä oli havaittavissa jo kertomusvuoden alkupuoliskolla, jolloin teollisuustuotanto kääntyi nousuun Yhdysvalloissa, euroalueella ja Japanissa. Monet muutkin keskeiset mittarit viittasivat maailmantalouden lupaavaan elpymiseen.

Maailmantalouden näkymät heikentyivät kuitenkin uudelleen syksyn aikana. Raakaöljyn hinnan nousu ja alentuneet pörssikurssit heikensivät kuluttajien ja yritysmaailman luottamusta talouteen niin Yhdysvalloissa kuin euroalueellakin.

Yhdysvaltain taloudessa kotimainen kysyntä suosi tuontia. Sen seurauksena vaihtotaseen vaje syveni edelleen jo ennestäänkin ennätyksellisen suurista lukemistaan. Kertomusvuoden aikana Yhdysvaltain dollari heikkeni lähes 20 prosenttia suhteessa euroon. Kansantalouden kokonaisuuden velkaongelma pysyi kuitenkin ennallaan. Euroopan unionin talouskasvu oli vuonna 2002 hidasta. Tämä johtui lähinnä Saksan talouden ajautumisesta suuriin ongelmiin. Heikko suhdannetilanne yhdessä erityisesti Saksan ja Ranskan suurien budjettialijäämien kanssa vaikeutti euroalueen rahapolitiittisia vakauttamispyrkimyksiä.

Kansainvälisiä rahamarkkinoita leimasi kertomusvuoden aikana alavireys. Maailman osakemarkkinat laskivat keskeisillä mittareilla mitattuna kertomusvuoden aikana noin kolmannesksen. Tämä johtui lähinnä Yhdysvaltain kirjanpitoskandaalin synnyttämästä luottamuspuhlasta, Lähi-idän rauhattomuudesta ja Irakin sodanuhasta. Rahapolitiikka jatkui kuitenkin el-

vyttävänä kautta maailman. Sekä Yhdysvaltain että Euroopan keskuspankit alensivat ohjauskorkojaan vuoden lopussa.

Suomessa kokonaistuotannon kasvu nopeutui edelliseen vuoteen verrattuna, mutta jäi selvästi vuoden 2000 tasosta. Sekä vaihto- että kauppataase pysyivät huomattavan ylijäämäisinä, vaikka viennin kasvu oli maltillista. Julkisen sektorin ylijäämä oli EU-maiden kärjessä.

Sitra pyrki kertomusvuoden aikana strategiansa mukaisesti edistämään Suomen taloudellista kehitystä toimimalla aktiivisesti puolueettomana vaikuttajana TIK-toimintansa (tutkimus, innovatiivinen toiminta ja koulutus) avulla sekä vaikuttamalla yritysrahoitustoiminnallaan Suomen innovaatiojärjestelmään.

Sitran taloudelliset voimavarat kasvoivat voimakkaasti vuosina 1995–2000 talouden yleisen suotuisan kehityksen myötä. Taloudellisen aktiiviteetin hiljentyminen, osakemarkkinoiden hiipuminen ja teknologiainnostuksen laantuminen ovat vaikeuttaneet kahden viime vuoden aikana Sitran mahdollisuuksia osallistua yritysrahoituskentän kehittämiseen ennätysvuosien panostuksilla. Toimintansa lähinnä peruspääomansa tuotoilla rahoittavan Sitran rahoituspäätösten määrä laski tästä syystä kertomusvuoden aikana 25 prosenttia edellisvuoden tasosta 48 miljoonaan euroon. Jo aiemmin tehtyihin päätöksiin liittyviä maksatuksia suoritettiin 42 miljoonaa euroa eli 19 prosenttia vähemmän kuin edellisena vuonna.

Sitran vuoden 2002 tilikauden tulos oli alijäämäinen. Tämä johtui lähinnä sekä pääomasijoitus- että peruspääomasijoituskohteisiin tehdyistä arvonalennuksista ja alhaisesta yritysrahoituskohteiden tuottotasosta. Vahva tase ja rahoituspanostusten sopeuttaminen markkinatilanteeseen takaavat Sitralle myös vastedes hyvät lähtökohdat rahoittaa toimintaansa.

Sitran hallitus päätti kesällä 2001 asettaa kansainvälisen arvointiryhmän pohtimaan, tekeekö

Sitra oikeita asioita oikealla tavalla. Arviointiryhmään kutsuttiin pääjohtaja Reijo Vihko (Suomen Akatemia), professori Manuel Castells (Kalifornian yliopisto, Berkeley), professori Luke Georghiou (PREST, Manchesterin yliopisto), akatemiaprofessori Sirpa Jalkanen (MediCity, Turun yliopisto ja Kansanterveyslaitos), professori Frieder Meyer-Krahmer (Fraunhofer Institute for Systems and Innovation Research) sekä johtaja Pirjo Vuokko (Johtamiskoulutusinstituutti, Turun kauppakorkeakoulu). Sitran arviointi 2002 oli yleissävyltään myönteinen, ja sen sisältämät ehdotukset tähtäsivät Sitran menestyksellisen toiminnan turvaamiseen. Keskeisimmät haasteet arviointiryhmä näki yhteistyön kehittämisessä sekä kotimaisten toimijoiden että kansainvälisten verkostojen kanssa.

Tutkimus, innovatiivinen toiminta ja koulutus (TIK)

TIK-toiminnan perustehtävänä on ennakoita yhteiskunnan muutospainetta ja tuottaa niistä tietoa päätöksentekijöille. TIK-toiminta pyrkii olemaan päätöksentekijöiden arvostama, luotettava ja ennakkoluuloton tukija hyvinvointiyhteiskuntaa kehitettäessä.

Tutkimus

Vuoden keskeisiä hankkeita oli hyvinvointivaltion kehittämisen vaihtoehtoja pohtiva tutkimus. Sen tarkoituksena oli rohkaista keskustelua hyvinvointivaltion nykytilasta ja siinä tarvittavista muutoksista vuoden 2003 eduskuntavaaleja varten. Hanke toteutettiin niin sanottuna workshop-prosessina, jossa asiantuntijat käsitelivät yhdessä hankkeen tutkijoiden kanssa hyvinvointivaltion tilaa, keskeisiä haasteita ja ratkaisuvaihtoehtoja. Kirja Hyvinvoinnin valinnat – Suomen malli 2000-luvulla julkaistiin lokakuussa.

Kertomusvuonna julkistettiin Uusi talous-tutkimuksen loppuraportti Tieto & Talous – Mitä ”uudesta taloudesta” jäi. Raportti painotti tietoon ja osaamiseen perustuvan talouden voimistumista sekä tieto- ja viestintäteknologian soveltamista erityisesti perinteisillä aloilla.

Euroopan tulevaisuuteen liittyvän tutkimusohjelman Eurooppa 2020 ensimmäinen kaksivuotinen vaihe päättyi kesällä. Osahankkeet liittyivät Euroopan unionin laajenemiseen, pienten valtioiden rooliin, Eurooppa-neuvoston kokous-

ten analyysiin ja oikeus- ja sisäasioihin. Hanke toteutettiin yhteistyössä Brysselissä toimivien think tank -organisaatioiden Centre for European Policy Studies ja EuroComment kanssa. Vuoden aikana julkistettiin kolmen huippukokouksen analyysit sekä oikeus- ja sisäasioita koskevat raportit. Vuoden lopulla valmistui kirja Tiivistävä ja hajautuva Euroopan unioni. Jatkohankkeessa tutkimusaiheina ovat Euroopan pitkän aikavälin tulevaisuudennäkymät ja politiikat EU:ssa. Myös huippukokousten analyysiä jatketaan.

Riskien hallinnasta Suomessa julkaistiin esiselvitys, jossa käytiin läpi kymmenkunta riskialuetta (muun muassa talous, ikääntyminen, teknologia, ympäristö ja terrorismi) ja selvitettiin, mitkä tahot vastaavat riskien hallinnasta. Raportin tavoitteena oli tunnistaa keskeiset riskien hallintaan liittyvät jatkotutkimus- ja kehitystarpeet.

Perinteisen elinkeinoelämän kehittäminen ja uudistaminen on yksi Sitran keskeisistä tehtävistä. Tähän liittyen Sitra on aika ajoin tehnyt tutkimuksia käsityöelinkeinoista ja muotoilusta. Toimintavuoden aikana tehtiin selvitys käsityöryrittäjyyden mahdollisuuksista. Hanke toteutettiin läheisessä yhteistyössä kauppa- ja teollisuusministeriön ja opetusministeriön kanssa. Raportti Käsin tehty tulevaisuus – Näkökulmia käsityöryrittäjyyteen julkistettiin lokakuussa. Kirjan pohjalta laaditaan suosituksia käsityöryrittäjyyden kehittämiseksi.

Syksyllä Oxford University Press julkaisi tutkimuksen Networks of Innovation, joka liittyi innovaatiojärjestelmän tutkimusohjelmaan, sekä Manuel Castellsin ja Pekka Himasen kirjoittaman teoksen The Information Society and the Welfare State: The Finnish Model, joka on laajennettu käännös edellisenä vuonna julkaistusta Suomen tietoyhteiskuntamalli -kirjasta.

Vuoden aikana vietiin eteenpäin tai käynnistettiin hankkeita myös ikääntymisen taloudellisista vaikutuksista, perheystävällisistä käytännöistä työelämässä, maahanmuutosta, kulttuuri-osaamisesta, globalisaation vaikutuksista, sosiaalisista innovaatioista sekä tulos- ja voittopalkkioista.

Innovatiivinen toiminta

Vuonna 2002 innovatiivisessa toiminnassa käynnistettiin kaksi uutta hanketta (Innoklubit ja Kokonaiskoulupäivä), jatkettiin Oppivat seutukunnat- (OSKU), Itä-Suomen sosiaalisten in-

novaatioiden keskus- (ISO INKE) ja Kärkiverkosto-hankkeiden toteuttamista, tehtiin esiselvityksiä neljällä teema-alueella (Virtuaalitalitokoulu, Nuorten rekrytointiyrittäjä, Maatalouden erikoistuotanto ja NetCenter) sekä jatkettiin innovatiivisten hankkeiden toimintamallien kehittämistä.

Innoklubit-hankkeessa oli tavoitteena vahvistaa alueellista innovaatiotoimintaa ja aluekehitystä kasvukeskusten ulkopuolella. Innoklubi-toimintaa kokeiltiin vuoden aikana kolmella paikkakunnalla: Oulun läänissä, Pieksämäen seudulla ja Pukkilan kunnassa. Klubit tuottivat sekä yritystoimintaan liittyviä että sosiaalisia innovaatioita.

Syksyllä 2002 käynnistyi Kokonaiskoulupäivä-hanke, jonka tavoitteena on tukea suomalaisnuorten kasvua ja kehitystä. Hanke toteutetaan kuudessa koulussa, jotka sijaitsevat Jyväskylässä, Kuopiossa, Sievissä ja Sipoossa. Näissä kouluissa koululaisten työpäivää kevennetään sijoittamalla oppituntien väliin ja perään ohjattuja harrastus- ja ulkoilutunteja sekä pidentämällä lounastaukoa. Näin lasten yksin kotona viettämä aika lyhenee samalla kun mahdollistetaan ohjattu harrastustoiminta koko ikäryhmälle vanhempien tulotasosta riippumatta.

Oppivat seutukunnat -hankkeessa kehitetään paikallista tietoyhteiskuntaa ja kansalaisverkkoja. Paikallisesti toteutetut kansalaisverkot saatiin vuoden aikana käyntiin menestyksellisesti kahdeksalla projektialueella. Näiden lisäksi toteutettiin sisällön kehittämishankkeita, jotka tähtäsivät verkon kautta tarjottavien yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin palvelujen kehittämiseen. Projektitoimintaan liittyi laaja tutkimus- ja arviointitoiminta, jonka tulosten pohjalta projektia suunnattiin alueilla uudelleen.

Tietoyhteiskunnan kehittäjille suunnatun Kärkiverkosto-tietopalvelun toiminta jatkui vilkkaana hankesuunnitelman mukaisesti.

Pieksämäen seudulla toteutettavassa ISO INKE -hankkeessa kehitetään uusia toimintamalleja hyvinvointipalveluiden tuottamiseen. Tavoitteena on monipuolistaa alueen palvelutarjontaa kehittämällä palveluyritysten yhteistoimintaa sekä kuntien hankintatoimintoja ja -yhteistyötä. Vuoden aikana jatkettiin palveluyritysten verkostoimintaa, laatukoulutusta, kuntien palveluihin liittyvän kustannuslaskennan kehittämistä sekä palveluiden välitykseen liittyvää call center -toimintaa. Loppuvuoden aikana toteutetun arvioinnin pohjalta hankkeen loppukauden tavoitteita täsmennetään vuoden 2003 alkupuolella.

Uusien hankealueiden suunnittelua jatkettiin esiselvitysten pohjalta. Esiselvitykset tehtiin Virtuaalitalitokoulu-hankkeesta, vaikeasti työllistävien nuorten rekrytointiyrittäjästä, maatalouden erikoistuotannon mahdollisuuksista Suomessa ja NetCenter-hankkeesta.

Koulutus

Kertomusvuonna jatkettiin vuonna 1999 määritellyn koulutusstrategian toteuttamista. Suomi 2015 -ohjelman kurssit 5 ja 6 järjestettiin. Kurssien avajaisseminaarit pidettiin Pekingissä ja seuraavat seminaarit Moskovassa ja Berliinissä sekä viimeiset kaksi Suomessa.

Kurssin 5 loppuraportissa esiin nousivat teemat osaaminen ja innovaatiot, Suomen vetovoimaisuus ihmisille ja yrityksille, turvallinen oikeusvaltio sekä perhe ja terveys. Kurssi 6 käsitteli syvemmin teemoja luovuus ja innovatiivisuus sekä turvallinen yhteiskunta vahvalta arvoperustalla. Raporteissa ehdotettiin lisäksi jatkokäsittelyyn Sitran työpajoihin muun muassa sosiaalisen pääoman määrittelyä ja mittaamista, Suomen luovuusstrategian perusteita sekä perhepolitiikkaa ja kasvatusvastuuta. Aikaisempien kurssien ehdotusten pohjalta toteutettiin työpajat ja julkistettiin edellä mainittu raportti Hyvinvoinnin valinnat – Suomen malli 2000-luvulla sekä raportti Oppimisella osallisuutta – Vastauksia työn murrokseen.

Talouspolitiikka 2000+ -ohjelmassa järjestettiin kaksi viikon mittaista kurssia. Nuorille venäläisille päättäjille organisoitiin kaksi Russian Future-Makers in Finland -kurssia, joiden avulla heitä tutustutettiin viikon ajan suomalaisen yhteiskunnan toimintaan.

Yritysrahoitus

Sitra pyrkii yritysrahoitustoiminnallaan rahoittamaan osaamisen kaupallistamista, kehittämään uutta ja menestyvää yritystoimintaa sekä edistämään kansainvälistä kilpailukykyä ja yhteistoimintaa.

PreSeed-palveluilla ja teknologian kaupallistamistoiminnalla haettiin kertomusvuoden aikana osaamiseen pohjautuvia ja kaupallistamiseen soveltuvia hankkeita sekä varhaisessa vaiheessa olevia liiketoimintasuunnitelmia. Pääomasijoitustoiminta koostuu pääosin aikaisen vaiheen

pääomasijoituksista, joita tehdään sekä suoraan kohdeyrityksiin että rahastoihin. Vuoden 2002 aikana Sitran pääomasijoitustoiminta laajeni lähinnä teknologian ja lääketieteen toimialoilta myös perinteisiksi luokiteltaviin yritysverkostoihin.

Sitran yritysrahoituksen rahoituspäästösten määrä oli kertomusvuonna 41 miljoonaa euroa, mikä on 32 prosenttia vähemmän kuin edellisessä vuonna.

PreSeed-toiminta

PreSeed-toiminnan ensimmäinen täysi toimintavuosi umpeutui kertomusvuoden lopussa. Toiminta saavutti sille asetetut keskeiset tavoitteensa. PreSeedin rungon muodostaa INTRO-markkinapaikka, joka kokoaa sijoituskohteet ja sijoittajat yhteen ensirahoituksen vauhdittamiseksi. Markkinapaikalle pyrkivät kohdeyritykset arvioidaan liiketoimintasuunnitelman, yrittäjyyden sekä teknologiatason perusteella noudattaen sijoittajien sijoitushalukkuudellaan osoittamaa laatuvaatimustasoa. Liiketoimintasuunnitelman ja erityisesti sen kaupallistamisosioiden kehittämiseen yritys voi saada Sitran ja Tekesin yhdessä myöntämää LIKSA-rahoitusta saavuttaakseen vaaditun INTRO-laatutason. Vastikkeeksi LIKSA-rahoitukselleen Sitra saa oikeuden neuvotella markkinaehtoisesti toteutettavasta ensisijoituksestaan kohdeyritykseen. Sijoittajakunnan muodostavat enimmäkseen yksityishenkilöt (niin sanotut bisnesenkelit). INTRO-sijoitus toteutuu tyypillisimmin muutaman yksityissijoittajan yhteissijoituksena.

Keskeisimpänä syynä siihen, että sijoitukset INTROon rekisteröityihin yritysaiheisiin ovat toteutuneet hitaasti, on ammattitaitoisten ja uskottavien myyntiresurssien puute. Vuoden aikana kehitetyn uuden palvelun ideana on avata INTRO-markkinapaikka myynnin ja markkinoinnin ammattilaisille sekä esitellä tätä palvelua haluavat yritykset heille mahdollisina työpaikkoina.

Vuoden 2002 aikana käsiteltiin 139 uutta LIKSA-hakemusta. LIKSA-rahoitusta myönnettiin 40 hakijalle yhteensä 1,3 miljoonaa euroa, josta Sitran osuus oli puolet. Vuoden aikana valmistui kaikkiaan 45 LIKSA-projektia.

INTRO-sijoittajakanta kasvoi kertomusvuoden aikana 140:een. INTROssa tehtiin 12 sijoitusta, joista kolmessa Sitra on piensijoittajana mukana. Vuoden aikana INTROon rekisteröityi 48 yritystä, joista 22 oli aktiivisessa esittely- tai sijoitusneuvotteluvaiheessa.

Teknologian kaupallistaminen

Teknologian kaupallistamisella tarkoitetaan yliopistoissa, tutkimuslaitoksissa ja yrityksissä tehtyjen innovaatioiden saattamista markkinoille. Suojaamisen jälkeen innovaatio kaupallistetaan pääasiassa joko lisensoinnin tai kaupallistamiseen perustetun yrityksen avulla.

Tärkeänä toimintana teknologian kaupallistamisessa ovat innovaatioiden lisensointiin erikoistuneet teknologian kaupallistamisyhtiöt. Sitra on vähemmistöomistajana kuudessa teknologian kaupallistamisyhtiössä, joiden toimintaa edistettiin vuonna 2002 Sitran rahoittamalla lisensointiohjelmalla.

Teknologian kaupallistamistoiminnalla pyritään myös aloittamaan innovaatioiden varaan perustuvaa yritystoimintaa. Uusien yritysten perustamista ja kehittämistä edistävät muun muassa yrityskehitysyhtiöt, esimerkiksi teknologia-keskukset sekä yritysautomot ja -kiihdyttämöt. Sitran toiminta ja rooli aktivoituivat kertomusvuoden aikana merkittävästi, kun Helsingin Tie-depuisto Oy:n ja Sitran aloitteesta toteutetun liiketoimintaosaamisprojektin voimat yhdistettiin Helsinki Business and Science Park -nimiseksi yhtiöksi. Yhtiön tarkoituksena on edistää uusien yritysten syntymistä ja kehittämistä erityisesti Helsingin yliopiston, Helsingin kauppakorkeakoulun ja Svenska handelshögskolanin piiristä.

Pääomasijoitustoiminta

Teknologia- ja tietointensiiviset yritykset

Kertomusvuosi oli teknologiasektorilla hyvin hiljainen. Sekä Sitraan tulleiden yhteydenottojen että arvioitujen hankkeiden lukumäärät laskivat huomattavasti edellisvuoteen verrattuna. Tilanne oli samanlainen koko Euroopassa. Monet seikat, kuten pörssikurssien nopea heikkeneminen, telekommunikaatiosektorin operaattoreiden ongelmat ja ensimmäiset uuden talouden ICT-hankkeiden julkisuuteen tulleet epäonnistumiset, heijastuivat varovaisuutena yritysaiheisiin, sijoittajiin ja rahoittajiin. Samalla näkemyserot sijoituskohteiden arvostuksista kasvoivat nopeasti ja vaikeuttivat osaltaan pääomarahoituksen saatuutta.

Sitra keskittyi teknologiatoimialueella vuoden aikana huolehtimaan niiden kohdeyritysten jatkorahoituksesta, joilla arvioidaan olevan edelleen menestymismahdollisuuksia. Jatkosijoituksia tehtiin yhdeksään yritykseen yhteensä 2,8 mil-

joonalla eurolla. Kahdestatoista kohteesta irtautettiin kokonaan ja neljästä osittain.

Uusia sijoitukseen johtaneita päätöksiä tehtiin viime vuonna kolme, yhteensä 2,5 miljoonalla eurolla. Muita rahoituspäätöksiä tehtiin 1,9 miljoonalla eurolla, joista osa oli tutkimus- ja kehityshankkeita.

Vuoden aikana selvitettiin suomalaisen osaamisen tasoa muilla teknologiasektoreilla kuin informaatioteknologian alueella. Selvitykset tehtiin lähinnä tutkimusyhteisöissä opto- ja mikroelektroniikan, fotonikan ja ympäristö- ja energiateknologian alueilla sekä yrityslähtöisesti langattomien lähiverkkojen alalla.

Selvityksiä tehtiin niin ikään suomalaisten suuryritysten teknologian spin-off-potentiaalista. Tutkimus keskittyi sellaisiin uutta teknologiaa kehittäviin hankkeisiin, joihin teknologian hyödynnettävyyden vuoksi halutaan myös ulko- puolisia riskinjakajia.

Julkisten toimijoiden – kauppa- ja teollisuusministeriön TE-keskusten, Tekesin, Finnvera Oyj:n, Suomen Teollisuussijoitus Oy:n, Finpron sekä Sitran – yhteistyönä käynnistettiin portaali www.yrityssuomi.fi, josta yrittäjät löytävät helposti yrityksille suunnattavat julkiset rahoitus- ja palvelutuotteet. Yhteistyötä kehitettiin myös muilla hankkeilla, muun muassa yhteisellä brandihankkeella sekä laajamittaisella toimijoiden henkilöstölle suunnatulla kyselyllä, jolla selvitettiin yhteistyön mahdollisuuksia ja kehittämistarpeita.

Kansainvälisten ja kotimaisten teknologiapainotteisten rahastosijoitusten strategista yhteistyötä tiivistettiin niiden rahastojen kanssa, joissa on löydettävissä yhtymäkohtia niin Sitran omien sijoituskohteiden kansainvälistymisen kuin Sitran sijoitustoiminnan toimintatapojen kehittämisen kannalta.

Life Sciences

Sitran Life Sciences -toiminta on viime vuosien aikana kasvanut merkittävästi. Sitran pääomasijoitustoiminnan sijoituksista bioala muodostaa 46 prosenttia. Painopistealueita ovat biotekniikka ja lääketiede. Tavoitteena on varmistaa, että Suomessa tehty alan merkittävät innovaatiot ja niihin liittyvä liiketoiminta ensin kehittyvät Suomessa ja sen jälkeen kansainvälistään.

Kertomusvuoden aikana Life Sciences -toiminnassa keskityttiin entistä voimakkaammin yritysalkun keskeisten sijoituskohteiden toimin-

taedellytysten varmistamiseen ja tuotekehitysportfolioiden vahvistamiseen. Pääomasijoitusmarkkinoiden hiljentyminen johti riskipääoman saatavuuden heikentymiseen ja vaikeutti näin huomattavasti uusien sijoituskohteiden ja varsinkin kehittyneempien hankkeiden rahoitusneuvotteluja. Erityisesti jatkorahoituskierröksille osoitettiin vaikeaksi saada uusia sijoittajia johtaviksi sijoittajiksi (lead investor). Vaikkeassa markkinatilanteessa tämä johti usein väliaikaisiin rahoitusjärjestelyihin, muun muassa siltarahoituksiin. Yhteistyötä syvennettiin toimialalla sijoittavien ja toimivien rahastojen kanssa.

Sitra osallistui vuoden aikana omalta osaltaan aktiivisesti alalla suunnitteilla oleviin ja toteutuneisiin yritysjärjestelyihin ja konsolidointeihin. Tämä toiminta korostuu vuoden 2003 aikana. Kohdeyrityssalkun kiertonopeutta pyrittiin vauhdittamaan lisäämällä ponnistuksia irtautumisen nopeuttamiseksi. Kertomusvuoden aikana irtautettiin joko kokonaan tai osittain kahdeksasta yrityksestä.

Terveystieteiden huollon toimintaa pyritään tehostamaan digitaalisiin menetelmiin eHealth-hankkeissa. Hankkeen liikkeellelähtö osoitettiin kuitenkin odotettua hitaammaksi. Vuoden lopussa pääkaupunkiseudun terveysneuvontapalveluja koskeva tarjouskilpailu oli edelleen ratkaisematta. Hanke jatkuu ratkaisusta riippumatta vuonna 2003.

Vuoden aikana Life Sciences -toiminnan rahoituspäätösten määrä oli 26 miljoonaa euroa, josta ensisijoituksia oli 6 miljoonaa euroa ja jatkosijoituksia 19 miljoonaa euroa.

Yritysverkostojen kehitys ja rahoitus sekä aluetoiminta

Sitra käynnisti kertomusvuoden alussa uuden verkostokehitys- ja -rahoitusyksikön. Sen tavoitteena on vaikuttaa myönteisesti alueiden kehitykseen etsimällä, kehittämällä ja rahoittamalla paikallisia perinteisten pienten ja keskisuurten yritysten verkostoja ja erityisesti niiden veturiyrityksiä.

Toiminnan käynnistymisen yhteydessä tammiukuussa 2002 valmistunut kartoitus PK-yritysten toimivista yritysverkostoista toi esille 162 verkostoa, joista seulottiin esille 14 kiinnostavinta ja niiden lisäksi 26 potentiaalista verkostoa jatko- työn kohteeksi. PK-yritysverkostojen kokonaismäärä lienee Suomessa kuitenkin kaksinkertainen verrattuna.

Verkostokehityksessä ja -rahoituksessa käsiteltiin vuoden aikana 66 yritysverkostoa, joista 31:ssä käytiin jatkoneuvotteluja yrittäjien kanssa. Liiketoimintasuunnitelman kehittämisen aiesopimuksia tehtiin yhdeksän yritysverkoston kanssa, joista yksi valmistui ja johti Sitran sijoitukseen verkoston veturiyritykseen.

Kolmivuotinen Taitoteknologia-hanke päättyi kertomusvuoden lopussa. Päätaivoitteena oli nykyaikaistaa perinteistä yrityssektoreiden toimintaa verkottamalla PK-yrityksiä kansainvälisen kilpailukyvyyn ja asiakaslähtöisyyden vahvistamiseksi. Hankkeen arviointi valmistuu vuoden 2003 alussa.

Laukut ja nahkatuotteet- sekä Julkitilaisus-taminen-pilotit jatkuivat aktiivisesti kesään 2002 saakka. Uusien tuotekonseptien luonti ja jalakauttaminen liiketoiminnaksi yrityksiin oli molemmissa piloteissa kova haaste. Sitran aloitteesta käynnistynyt Laukkulaakson kehittämisskeskus jatkaa laukkuja ja nahkatuotteita valmistavien yritysten kehittämistä.

Sitra on jo yli kymmenen vuoden ajan ollut mukana alueellisen pääomarahastoverkoston sijoittajana ja rakentajana. Rahastot sijoittavat paitsi teknologiayrityksiin myös perinteisen teollisuuden yrityksiin ilman toimialarajoituksia. Rahastoja hallinnoi viisi alueellista ja yksi toimialaerikoistunut hallinnointiyhtiö, joissa kaikissa Sitra on osakkaana. Sitra on sijoittanut 20:een eri puolilla Suomea sijaitsevaan alueelliseen pääomarahastoon yhteensä 21,3 miljoonaa euroa.

Kertomusvuoden aikana tehtiin uusia sijoituspäätöksiä alueellisiin rahastoihin yhteensä 2,5 miljoonan euron arvosta. Rahoituspäätöksiä suorista ensi- ja jatkosijoituksista kohdeyrityksiin tehtiin 2,5 miljoonan euron arvosta. Tästä valtaosa oli yhteissijoituksia aluerahastojen kanssa.

Sitra Management Oy

Sitra Management Oy on Sitran kokonaan omistama yhtiö, jonka tehtävänä on hallinnoida omistuksia pääomasijoitustoimintaa harjoittavissa hallinnointiyhtiöissä. Vuoden 2002 aikana saatettiin päätökseen prosessi, joka tähtäsi siihen, että Sitra Management Oy:n hallinnoimien yhtiöiden osakkeet ovat yhtiön omistuksessa. Tämä toteutettiin siten, että Sitra sijoitti apportina omistuksessaan olleet hallinnointiyhtiöiden osakkeet Sitra Management Oy:öön.

Sitra Management Oy:n palveluksessa oli keskimäärin kaksi henkeä vuoden aikana. Yhtiön tulos oli 0,8 miljoonaa euroa tappiollinen, ja taseen loppusumma oli 4,3 miljoonaa euroa.

Hallinto

Sitra on Suomen eduskunnan alainen julkisoi-keudellinen rahasto. Sitran hallintoneuvostoon kuuluvat eduskunnan asettamat Suomen Pankin pankkivaltuuston jäsenet. Kertomusvuoden aikana viisi kertaa kokoontuneen hallintoneuvoston jäseninä toimivat kansanedustajat Ilkka Kanerva (puheenjohtaja), Virpa Puisto (varapuheenjohtaja), Olavi Ala-Nissilä, Anneli Jäätteenmäki, Antero Kekkonen, Mauri Pekkarinen, Martti Tiuri, Kari Uotila ja Ben Zyskowitz. Sihteerinä toimi varatuomari Anton Mäkelä.

Sitran hallitus kokoontui kertomusvuoden aikana kymmenen kertaa. Hallituksen jäseninä toimivat valtiosihteerit Raimo Sailas (puheenjohtaja), kansliapäällikkö Erkki Virtanen (varapuheenjohtaja), kansliapäällikkö Markku Linna, varatuomari Esko Ollila, osastopäällikkö Hannele Pohjola sekä Sitran yliasiamies Aatto Prihti. Hallituksen sihteerinä toimi johdon assistentti Kirsti Uotila. Hallintoneuvosto valitsi kokouksessaan 14.12.2002 hallituksen uudeksi jäseneksi professori Satu Lähteenmäen kertomusvuoden lopussa hallituksen jäsenyydestä eronneen varatuomari Esko Ollilan tilalle.

Eduskunnan valitsemina Sitran tilintarkastajina toimivat kansanedustaja Johannes Leppänen puheenjohtajana (varajäsen kansanedustaja Paula Lehtomäki), kansanedustajat Matti Saari- nen (Ulla Juurola), JHTT, HTM Iivo Polvi (KHT-tilintarkastaja Arto Kuusiola) ja Juha Karpio (Kalervo Kummola) sekä professori, KHT Reino Majala (KHT-tilintarkastaja Kari Manner). Tilintarkastajien sihteerinä toimi professori, KHT Kalervo Virtanen.

KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy päävastuullisena tarkastajana KHT Juha Wahlroos vastasi hallintoneuvoston valitsemana Sitran sisäisestä ja rahoituskohteiden tarkastuksesta.

Sitran henkilöstön vahvuus oli kertomusvuoden lopussa 102 henkeä, joista 25 oli TIK-toiminnassa, 41 yritysrahoituksessa ja 36 hallinnollisissa tehtävissä. Henkilöstöstä 59 prosenttia oli naisia ja 41 prosenttia miehiä. Yliopisto- tai korkeakoulututkinnon suorittaneita oli yhteensä 61, joista 37 miestä ja 24 naista.

Peruspääoma

Sitran peruspääomasijoituksista korko- ja osakesijoitukset on annettu ulkopuolisten omaisuudenhoitajien hoidettaviksi. Kotimaisista osakesalkuista vastaavat Alfred Berg Omaisuudenhoito Oy ja Mandatum Omaisuudenhoito Oy. Samat varainhoitajat tekevät myös sijoitukset korkomarkkinoille. Kotimaiset osakemarkkina-sijoitukset muodostavat 57 prosenttia koko peruspääoman markkina-arvosta. Kansainvälisiä osakemandaatteja hoitavat Lombard Odier Darier Hentsch & Cie, Morgan Stanley & Co. Int. ja JP Morgan Fleming Asset Management Ltd. Vuonna 2002 tehtiin kaksi uutta rahastosijoitusta. Alkuvuonna sijoitettiin 10 miljoonaa euroa Handelsbankenin hallinnoimaan osakeindeksirahastoon. Vuoden loppupuolella tehtiin

samansuuruinen sijoitus ABN Amron riskirahastoihin (hedge funds) sijoittavaan kansainväliseen Multi Strategy -rahastoon. Loppuosa Sitran peruspääomasta koostuu kiinteistöistä sekä pääomarahastoista. Sitran uusiin kiinteistösijoitus, Innopoli II, valmistui vuonna 2002.

Peruspääoman nimellisarvo on 235 miljoonaa euroa ja markkina-arvo vuoden lopussa 565 miljoonaa euroa. Markkina-arvo laski vuoden aikana 190 miljoonaa euroa.

Esitys alijäämästä

Hallitus esittää, että tilikauden alijäämä, joka on 62 599 981,48 euroa, siirretään edellisten tilikausien ylijäämä-/alijäämätilille.

Tuloslaskelma

	1.1.—31.12.2002 €	1.1.—31.12.2001 €
Varsinainen toiminta		
Yritysrahoitus		
Tuotot		
Myyntivoitot	1 122 405,65	2 276 337,38
Tuotot rahastosijoituksista	1 076 406,34	3 291 119,46
Muut tuotot rahoituskohteista	2 053 265,67	1 650 708,50
	1) <u>4 252 077,66</u>	<u>7 218 165,34</u>
Kulut		
Kulut rahoituskohteista	2) —49 476 826,78	—30 440 315,81
Muut kulut	3) —769 016,27	—728 625,84
Osuus yhteiskuluista	—3 837 600,14	—2 998 887,73
	<u>—54 083 443,19</u>	<u>—34 167 829,38</u>
	—49 831 365,53	—26 949 664,04
Tutkimus, innovatiiviset hankkeet ja koulutus		
Tuotot		
Tuotot rahoituskohteista	4) 18 972,00	14 626,02
Kulut		
Kulut rahoituskohteista	5) —7 357 109,98	—7 718 992,49
Muut kulut	6) —270 699,89	—273 148,87
Osuus yhteiskuluista	—1 401 075,23	—1 224 792,66
	<u>—9 028 885,10</u>	<u>—9 216 934,02</u>
	—9 009 913,10	—9 202 308,00
Hallinto		
Kulut		
Henkilöstökulut	7) —7 113 708,95	—5 901 453,34
Poistot	8) —545 342,21	—621 998,15
Muut kulut	—1 315 309,39	—1 667 569,92
Siirrot toiminnoille	5 238 675,37	4 223 680,39
	<u>—3 735 685,18</u>	<u>—3 967 341,02</u>
Kulujaämä	—62 576 963,81	—40 119 313,06
Sijoitustoiminta		
Sijoitustoiminnan tuotot	9) 69 458 345,43	88 855 470,95
Sijoitustoiminnan kulut	10) <u>—69 481 363,10</u>	<u>—73 616 839,11</u>
	—23 017,67	15 238 631,84
Tilikauden alijäämä	—62 599 981,48	—24 880 681,22

Tase

	31.12.2002 €	31.12.2001 €
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1 040 469,38	1 287 576,26
Osakkeet ja osuudet	14 518 176,31	14 414 546,23
Muut sijoitukset	110 443,66	141 987,34
	11) <u>15 669 089,35</u>	15 844 109,83
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	144 124 177,44	177 023 706,22
Pääomalainat	18 277 878,44	16 874 563,75
Muut lainat	10 816 211,94	11 507 871,02
	12) <u>173 218 267,82</u>	205 406 140,99
Peruspääomasijoitukset		
Joukkovelkakirjalainat	112 313 814,66	124 266 334,66
Osakkeet ja osuudet	144 506 112,66	222 118 571,58
Rahasto-osuudet	56 360 418,76	38 890 051,99
Kiinteistösjoitukset	46 477 400,09	30 190 447,41
Muut sijoitukset	95 550 406,09	85 600 076,28
	13) <u>455 208 152,26</u>	501 065 481,92
	644 095 509,43	722 315 732,74
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Siirtosaamiset	14) 3 975 088,40	5 545 726,42
Rahat ja pankkisaamiset	<u>2 207 917,62</u>	6 042 446,51
	6 183 006,02	11 588 172,93
Vastaavaa yhteensä	650 278 515,45	733 903 905,67
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Peruspääoma	235 463 097,04	235 463 097,04
Edellisten tilikausien ylijäämä	378 494 628,90	403 375 310,12
Tilikauden alijäämä	<u>—62 599 981,48</u>	<u>—24 880 681,22</u>
	551 357 744,46	613 957 725,94
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Varaukset rahoitustoiminnasta	32 042 153,28	40 436 524,06
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakkomaksut	0,00	2 664,09
Siirtovelat	15) 21 238 304,86	22 397 338,22
Velat rahoitustoiminnasta	16) <u>45 640 312,85</u>	<u>57 109 653,36</u>
	66 878 617,71	79 509 655,67
Vastattavaa yhteensä	650 278 515,45	733 903 905,67

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Peruspääomasijoituksiin kuuluvat osakkeet, osuudet ja joukkovelkakirjalainat on arvostettu alimman arvon periaatteella joko alkuperäiseen hankintamenuun tai sitä alempaan käypään arvoon.

Kohdeyrityksiin ja rahastoihin tehtyjen pääomasijoitusten tasearvona on alkuperäinen hankintamenu tai tätä alhaisempi sisäisen arvonnäärityksen arvo. Sisäinen arvonnääritys tehdään suorien kohdeyrityssijoitusten osalta kaksi kertaa vuodessa, ja vuoden lopulla tehtävän arvonnäärityksen perusteella tehdään tarvittavat arvostuksen muutokset tilinpäätökseen. Rahastosijoitusten arvioinnissa käytetään samoja periaatteita soveltuvien osin. Niiden arvostuksen pohjana on rahastojen ilmoittama oman salkkunsu arvostus.

Kirjanpito noudattaa kirjanpitolain periaatteita seuraavin poikkeuksin:

— Yritysrahoituksen aikaisen vaiheen sijoituksiin (siemenrahoitus) tehdään varovaisuuden periaatteen mukainen kirjanpidon riskivaraus (varaus rahoitustoiminnasta).

— Teknologian kaupallistamisen sekä tutkimuksen, innovatiivisten hankkeiden ja koulutuksen menot kirjataan kuluksi, samoin näihin liittyvät lainat, joiden takaisinmaksu on ehdollinen.

— Rahoituspäätöksiin liittyvät palautukset (tulot) kirjataan vasta, kun maksu on saatu.

Tuloslaskelman liitetiedot (1 000 euroa)

Liitetiedoissa annetaan lisätietona selvitys tuloslaskelman erien sisällöstä. Liitetietojen yhteydessä esitetty numero viittaa tuloslaskelmaan.

Yritysrahoitus

	2002	2001
1 Tuotot rahoituskohteista		
siemenrahoitus	323	246
kasvuyritysten rahoitus ...	2 473	3 142
rahastosijoitukset	1 384	3 679
PreSeed	3	0
verkostokehitys ja		
-rahoitus	5	0
teknologian kaupallista-		
minen	65	150
	<u>4 252</u>	<u>7 218</u>

	2002	2001
Siemenrahoitus		
pääomanpalautukset	86	51
korot	163	174
myyntivoitot	15	0
muut tuotot	60	22
	<u>323</u>	<u>246</u>
Kasvuyritysten rahoitus		
pääomanpalautukset	0	57
korot	280	231
myyntivoitot	1 016	2 250
osingot	1 032	279
muut tuotot	144	326
	<u>2 473</u>	<u>3 142</u>
Rahastosijoitukset		
pääomanpalautukset	112	0
voitto-osuudet	1 076	3 291
korot	6	15
myyntivoitot	92	26
osingot	98	326
muut tuotot	1	20
	<u>1 384</u>	<u>3 679</u>
PreSeed		
muut tuotot	3	0
	<u>3</u>	<u>0</u>
Verkostokehitys ja		
-rahoitus		
muut tuotot	5	0
	<u>5</u>	<u>0</u>
Teknologian kaupallista-		
minen		
pääomanpalautukset	5	0
korot	4	11
osingot	56	139
	<u>65</u>	<u>150</u>
2 Kulut rahoituskohteista		
siemenrahoitus	15 978	20 082
kasvuyritysten rahoitus ...	19 037	4 560
rahastosijoitukset	12 314	4 142
PreSeed	990	943
verkostokehitys ja		
-rahoitus	259	0
teknologian kaupallista-		
minen	899	714
	<u>49 477</u>	<u>30 440</u>
Siemenrahoitus		
kulut rahoituskohteista ...	283	468
arvonalennus	24 039	7 372
riskivaruksen muutos ...	—8 344	12 242
	<u>15 978</u>	<u>20 082</u>

	2002	2001
Kasvuyritysten rahoitus kulut rahoituskohteista ... arvonalennus	858 18 178	877 3 683
	19 037	4 560
Rahastosijoitukset kulut rahoituskohteista ... arvonalennus	72 12 242	-98 4 239
	12 314	4 142
PreSeed kulut rahoituskohteista ...	990	943
	990	943
Verkostokehitys ja -rahoitus kulut rahoituskohteista ...	259	0
	259	0
Teknologian kaupallista- minen kulut rahoituskohteista ... arvonalennus	648 251	714 0
	899	714
3 Muut kulut		
siemenrahoitus	0	16
kasvuyritysten rahoitus ...	501	566
rahastosijoitukset	31	47
PreSeed	48	26
verkostokehitys ja -rahoitus	133	0
teknologian kaupallista- minen	56	73
	769	729
<i>Tutkimus, innovatiiviset hankkeet ja koulutus</i>		
	2002	2001
4 Tuotot rahoituskohteista tutkimukset	19	15
	19	15
5 Kulut rahoituskohteista		
tutkimukset	2 109	2 095
innovatiiviset hankkeet ...	4 019	4 505
koulutus	1 229	1 119
	7 357	7 719
6 Muut kulut		
tutkimukset	65	178
innovatiiviset hankkeet ...	140	12
koulutus	66	83
	271	273

Tilikauden aikana rahoitettiin yhteensä 42 tutkimus-, koulutus- ja innovatiivista hanketta. Merkittävimpiä näistä olivat seuraavat:

Tutkimus

Tieto & talous – mitä uudesta taloudesta jäi
Hyvinvoinnin valinnat – Suomen malli 2000-
luvulla
Eurooppa 2020 -tutkimusohjelma
Käsin tehty tulevaisuus – näkökulmia käsityö-
yrittäjyyteen
Ikääntymisen taloudelliset vaikutukset
Perheystävälliset käytännöt työelämässä
Globalisaation vaikutukset ruohonjuurita-
solle
Kulttuurien vaikutus taloudessa
Riskien hallinta Suomessa -esiselvitys

Innovatiivinen toiminta

Kokonaiskoulupäivä
Oppivat seutukunnat
Itä-Suomen sosiaalisten innovaatioiden
keskus
Tietoyhteiskunnan kärkiverkostot

Koulutus

Suomi 2015 -ohjelma
Talouspolitiikka 2000+ -ohjelma
Russian Future-Makers in Finland – nuorten
venäläisten päättäjien Suomeen perehdyttä-
misohjelma
Koulutuksen vastaus työelämän haasteisiin
-workshop

Hallinto

	2002	2001
7 Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut		
palkat	5 036	4 072
eläkekulut	882	881
muut henkilösivukulut ...	1 195	948
	7 114	5 901
Henkilökunnan lukumäärä tilikauden päätyessä		
yrittäjärahoitus	37	28
tutkimus, innovatiiviset hankkeet ja koulutus	19	13
hallinto	36	33
	92	74

Yrittäjärahoituksen henkilökunnasta yksi oli virkavapaalla ja yksi äitiyslomalla. Tutkimustoiminnan henkilökunnasta yksi oli vuorotteluva-

paalla sekä hallinnon henkilökunnasta kaksi oli äitiyslomalla ja yksi hoitovapaalla.

Sitrassa toimivan projektihenkilökunnan määrä oli 10 (vuonna 2001 15), joista yksi oli hoitovapaalla. Projektihenkilökunnan palkka- ja muut henkilösivukulut olivat 1,0 miljoonaa euroa (vuonna 2001 1,3 miljoonaa euroa) ja ne sisältyvät rahoituskohteiden kuluihin.

	2002	2001
8 Poistot		
Suunnitelman mukaiset poistot		
koneet ja kalusto	491	494
muut pitkävaikutteiset menot	51	67
toimitilojen perusparannukset	3	62
	<u>545</u>	<u>622</u>

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöönsä mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat	
muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta
toimitilojen perusparannukset ...	10 vuotta
koneet ja kalusto	5 vuotta
atk-laitteet, jotka hankittu 1.1.1999 jälkeen	3 vuotta

Sijoitusomaisuuden poistot 0,3 miljoonaa euroa (vuonna 2001 0,3 miljoonaa euroa) on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden poistoja vas-

taavalla tavalla ja sisällytetty sijoitustoiminnan kuluihin.

Sijoitustoiminta

	2002	2001
9 Sijoitustoiminnan tuotot		
myyntivoitot	45 212	58 322
korkotuotot	9 192	11 123
kurssivoitot	2 689	4 209
valuuttakurssivoitot	1 168	3 019
osinkotuotot	8 492	10 135
vuokratuotot	2 688	1 974
voitto-osuudet	17	73
	<u>69 458</u>	<u>88 855</u>
10 Sijoitustoiminnan kulut		
arvonalennukset	47 654	55 197
palautuneet arvonalennukset	—880	—3 212
myyntitappiot	18 182	18 496
kurssitappiot	1 020	1 837
valuuttakurssitappiot	2 688	539
omaisuudenhoitopalkkiot	677	880
kiinteistökulut	980	627
kiint.yhtiöosakk. palautuneet arvonalenn.	—770	—730
muut kulut	—71	—17
	<u>69 481</u>	<u>73 617</u>

Arvonalennukset on tehty hankintaerittäin. Sekä kotimaisissa että ulkomaisissa osakkeissa on käytetty viimeistä kaupankäyntikurssia. Joukkovelkakirjalainojen arvostuksessa on käytetty HEXin ilmoittamaa kurssia.

Taseen liitetiedot (1 000 euroa)

Liitetiedoissa annetaan lisätietona selvitys taseen erien sisällöstä. Liitetietojen yhteydessä esitetty numero viittaa taseeseen.

11 Aineelliset hyödykkeet

Tilikauden aikana on tehty käyttöomaisuushankintoja 0,4 miljoonalla eurolla (vuonna 2001 0,9 miljoonalla).

	Hankinta- meno 31.12.2002	Kert. suunn. muk. poistot 31.12.2002	Kirjanpito- arvo 31.12.2002
koneet ja kalusto	2 845	1 977	867
muut pitkävaikutteiset menot	405	304	102
toimitilojen perusparannukset	617	608	9
muut aineelliset hyödykkeet	174	0	174
	4 041	2 889	1 151
	2002		2001
osakkeet ja osuudet			
toimitilaosakkeet	14 509		14 405
muut osakkeet	9		9
	14 518		14 415
 12 Sijoitukset			
	2002	muutos	2001
siemenrahoitus	32 042	—8 395	40 437
kasvuyritysten rahoitus	37 150	—4 147	41 297
rahastosijoitukset	100 620	—19 663	120 283
teknologian kaupallistaminen	2 873	—127	3 000
muut sijoitukset	533	143	390
	173 218	—32 188	205 406

Siemenrahoitus, 48 yritystä

Abmin Technologies Oy	Ipsat Therapies Oy
Ailocom Oy	IWS International Oy
Arbonaut Oy	Juvantia Pharma Oy Ltd
Artscan Oy	Karyon Oy
Bio-Nobile Oy	Lamicon Oy Ltd
BioTie Therapies Oyj	LT Linkkitechdas Oy
BonAlyse Oy	MoBiDiag Oy
Boneca Oy	Nanobac Oy
CadFaster Oy	Nanoway Oy
Chempolis Oy	Neoforest Oy
Clothing Plus Oy	Neomed Oy
CTT Cancer Targeting Technologies Oy	Nesenta Oy
Deltagon Group Oy	Nexstim Oy
EigenValue Oy	Oseir Oy
Elcard Oy	Osfix International Oy
Enterprie Software Ltd	Panphonics Oy
FIT Biotech Oyj	Polymer Corex Kuopio Oy Ltd
Focus Inhalation Oy	Privanet Capital Oyj
Galilaeus Oy	Quantronics Oy
GeneOS Oy	SafetyCity Ltd Oy
Geniem Oy	SourceCode Finland Oy
Hauler Oy	u-NAV Microelectronics Corporation
Hormos Medical Oyj	Unicrop Oy
	Vivoxid Oy
	Voxlab Oy

Sijoitukset

	31.12.2002	muutos	31.12.2001
osakkeet ja osuudet	35 473	1 813	33 660
pääomalainat	18 319	3 498	14 821
muut lainat	2 590	—144	2 734
arvonalennukset	—24 340	—13 561	—10 779
	32 042	—8 395	40 437

Uusia siemenvaiheen yrityksiä on tilikauden aikana tullut yhdeksän. Näihin on sijoitettu yhteensä 6,2 miljoonaa euroa. Tilikauden aikana on poistunut 19 siemenvaiheen yritystä. Näistä yksi on myyty, yksi on siirretty apportiannissa kas-

vuvaiheen yritykseen, seitsemän on asetettu konkurssiin (alkuperäinen sijoitus 7,1 miljoonaa euroa), kahdeksan on siirretty kasvuyrityksiin ja yksi on poistettu aktiiviportfoliosta. Lisäksi kaksi siemenyritystä on fuusioitunut keskenään.

Kasvuyritysrahoitus, 64 yritystä

Add2Phone Oy
 Aplac Solutions Oy
 Aplicom Oy
 Audibit Oy
 Avain Technologies Oy
 B-Band Oy
 Bevesys Oy
 Biofons Oy
 BPM Group Oy
 Camelina Oy
 DBC International Ltd Oy
 Delfin Technologies Oy
 Diomed Inc.
 Exomi Oy
 FibroGen Inc.
 Fimet Oy
 Finnsonic Oy
 Fluid-Bag Oy Ab
 Fluilogic Oy
 Glocal Oy
 Heptagon Oy
 Hidex Oy
 HMM Software Oy
 Innomedica Oy
 Innotrac Diagnostics Oy
 Ion Blast Oy
 IST International Security Technology Oy
 Kibron Oy
 Kielikone Oy
 Kivia Oy
 Kuntokumppanit Oy

Labmaster Oy
 Mail Systems Oy
 Meconet Oy
 Medikro Oy
 Med-In Oy
 MediXine Oy
 Mega Elektroniikka Oy
 Megatrex Oy
 Mehiläinen Oy
 Moduleo Oy
 Neorem Magnets Oy
 Net Release Global Oy
 Okmetic Oyj
 Optatech Oy
 Pharmatory Oy
 Pharming B.V.
 Prowellness Oy
 Puuman Oy
 QPR Software Oyj
 R 5 Vision Oy
 Reactionlab Oy
 Sabriscan Oy
 Setec Oy
 Shanghai Fimet Medical Instrument Co. Ltd
 Smartner Information Systems Oy
 Smilehouse Oy
 Stick Tech Oy
 Synchron Tech Oy
 Sysline Oy
 Tassu-Taimisuoja Oy
 Toolmakers Lahti Oy
 TR-Tech Int. Oy
 VLSI Solution Oy

Sijoitukset

	31.12.2002	muutos	31.12.2001
osakkeet ja osuudet	50 701	7 876	42 825
pääomalainat	12 280	4 824	7 456
muut lainat	4 668	—412	5 080
arvonalennukset	—30 500	—16 436	—14 064
	37 150	—4 147	41 297

Tilikauden aikana on tullut neljä uutta kasvu-yritystä. Lisäksi kahdeksan yritystä on siirretty siemenvaiheesta kasvuvaiheeseen. Yksitoista kasvuyritystä on tilikauden aikana poistunut.

Näistä kolme on myyty, viisi on asetettu konkurssiin (alkuperäinen sijoitus 4,7 miljoonaa euroa) ja kolme yritystä on poistettu aktiiviportfoliosta.

Rahastosijoitukset

	31.12.2002	muutos	31.12.2001
kansainväliset rahastot ja hallintoyhtiöt	47 638	—13 064	60 702
alueelliset rahastot ja hallintoyhtiöt	20 497	3 011	17 486
muut kotimaiset rahastot ja hallintoyhtiöt	32 485	—9 610	42 095
	100 620	—19 663	120 283

Kansainväliset rahastot ja hallintoyhtiöt

Merlin Biosciences Fund L.P.
Norum (Cyprus) Ltd
Russian Technology Fund L.P.
Strategic European Technologies N.V.
Technogeholding Central and Eastern
European Fund N.V.
Trident Capital Fund V
Ventech Capital II L.P.

Rahastot

Advanced European Technologies N.V.
Apple Tree Ventures II L.P.
Associated Venture Investors III
Atlas Venture Fund III
Baltic Investment Fund I
Baltic Investment Fund II
Baltic Investment Fund III
Baring Capricorn Ventures
Boston Millennia Partners LP
Crescendo III, L.P.
Diamondhead Ventures L.P.
Edison Venture Fund IV
European Renaissance Capital L.P.
Euroventures Nordica II B.V.
Global Private Equity II L.P.
Hambros Advanced Technology Trust II
L.P.
Hambros Advanced Technology Trust III
L.P.
HealthCap 1999 KB
InnKap 2 Partners
InnKap 3 Partners

Hallintoyhtiöt

3TS Venture Partners Oy *)
Baltcap Oy *)
Baltic Investment Fund Management Ltd *)
Baltic Venture Advisers Oy *)
BIF Management Ltd *)
Proventure Oy
European Fund Investments Carried Interest
Unit Trust *)
Nordic Russian Venture Partners Ltd *)
Norum (Cyprus) Ltd
RTF Founders Ltd *)
RTF Management Ltd *)

*) omistus Sitra Management Oy:n kautta

Tilikauden aikana ei ole tehty uusia kansainvälisiä rahastosijoituksia. Yksi rahastosijoitus on siirretty peruspääoman rahastosijoituksiin. Sijoitukset kuudessa hallintoyhtiössä on siirretty

apporttiannissa Sitra Management Oy:lle. Lisäksi yksi hallintoyhtiö on lunastanut Sitran osakkeet. Näihin 27 rahastoon ja kahteen hallintoyhtiöön on sijoitettu

	31.12.2002	muutos	31.12.2001
osakkeet ja osuudet	53 722	—9 243	62 965
pääomalainat	0	0	0
muut lainat	3 158	—25	3 183
arvonlennukset	—9 242	—3 796	—5 446
	<u>47 638</u>	<u>—13 064</u>	<u>60 702</u>

Alueelliset rahastot ja hallintoyhtiöt

Rahastot

Aboa Venture Ky I
 Aboa Venture III Ky
 Ganal Venture Ky
 Grow How Rahasto I Ky
 Indekon Oy
 Innoventure Oy
 Karinvest Oy
 Lapin Rahasto I Ky
 Matkailunkehitys Nordia Oy
 Midinvest Oy
 Midinvest I Ky
 Pikespo Invest Oy Ltd
 Sention kasvurahasto Ky
 Savon Teknia Oy
 Seedcap Ky
 Spinno-seed Oy
 Tamseed Ky
 Teknoventure Oy
 Teknoventure Rahasto II Ky
 Vakka-Suomen Pääomarahasto Ky

Hallintoyhtiöt

Aboa Venture Management Oy
 Innofinance Oy
 Nordia Management Oy
 Sentio Invest Oy
 Teknia Invest Oy
 Teknoventure Management Oy

Tilikauden aikana on tehty kolme uutta alueellista rahastosijoitusta. Näihin 20 alueelli-

seen rahastoon ja kuuteen hallintoyhtiöön on sijoitettu

	31.12.2002	muutos	31.12.2001
osakkeet ja osuudet	21 417	3 931	17 486
pääomalainat	0	0	0
muut lainat	0	0	0
arvonlennukset	—920	—920	0
	<u>20 497</u>	<u>3 011</u>	<u>17 486</u>

Muut kotimaiset rahastot ja hallintoyhtiöt

Rahastot

Bio Fund Ventures I Ky
 Bio Fund Ventures II Ky
 Bio Fund Ventures III Ky
 CIM Venture Fund for Creative Industries Ky
 Eqvitec Teknologiarahasto I Ky
 Eqvitec Teknologiarahasto II Ky
 Finnventure Rahasto II Ky
 Finnventure Rahasto III Ky
 MB Equity Fund Ky

Hallintoyhtiöt

Sitra Management Oy
 Bio Fund Management Oy *)
 Eqvitec Partners Oy *)

*) omistus Sitra Management Oy:n kautta

Tilikauden aikana ei ole tehty uusia kotimaisia rahastosijoituksia. Näihin yhdeksään rahastoon

ja yhteen hallintoyhtiöön on sijoitettu

	31.12.2002	muutos	31.12.2001
osakkeet ja osuudet	36 615	—2 110	38 725
pääomalainat	0	0	0
muut lainat	3 370	0	3 370
arvonlennukset	—7 501	—7 501	0
	<u>32 485</u>	<u>—9 610</u>	<u>42 095</u>

Teknologian kaupallistaminen

AboaTech Oy Ab
 Culminatium Oy
 Finn-Medi Tutkimus Oy
 Helsingin Tiedepuisto Oy
 Helsingin Yliopiston Holding Oy
 Innokarelia Oy

Innopoli Oy
 Innotalli Oy
 Licentia Oy
 Oulutech Oy
 Sitrans Oy Ltd *)
 Tuotekehitys Oy Tamlink

*) omistus Sitra Management Oy:n kautta

Tilikauden aikana on tehty yksi uusi sijoitus teknologian kaupallistamisyhtiöön. Lisäksi yksi teknologian kaupallistamisyhtiö on siirretty ap-

porttiannissa Sitra Management Oy:lle. Näihin yhteentoista kohteeseen on sijoitettu

	31.12.2002	muutos	31.12.2001
osakkeet ja osuudet	2 513	71	2 442
pääomalainat	505	—88	593
muut lainat	143	0	143
arvonlennukset	—288	—110	—178
	<u>2 873</u>	<u>—127</u>	<u>3 000</u>

Muut sijoitukset

NASDAQ Europe S.A.

Navicre Oy

Aktiiviportfoliosta poistetut yritykset 16 kpl

Näihin 18 kohteeseen on sijoitettu

	31.12.2002	muutos	31.12.2001
osakkeet ja osuudet	5 299	—2 472	7 771
pääomalainat	1 656	—169	1 825
muut lainat	835	—194	1 029
arvonalennukset	—7 257	2 978	—10 235
	533	143	390

13 Peruspääomasijoitukset

	2002	2001
Pitkäaikaiset sijoitukset		
joukkovelkakirjalainat	112 314	124 266
kotimaiset osakkeet	90 214	134 277
ulkomaiset osakkeet	54 292	87 843
sijoitusrahasto-osuudet ...	31 791	9 855
pääomarahasto-osuudet ..	24 569	29 035
kiinteistösijoitukset	46 477	30 190
Lyhytaikaiset sijoitukset		
joukkovelkakirjalainat	2 733	6 465
sijoitustodistukset	89 487	76 862
omaisuudenhoitotilit	3 268	2 188
muut lyhytaikaiset sijoitukset	62	85
	455 208	501 065

Sijoitusomaisuuteen kuuluvien julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osuuksien aktivoitujen hankintamenojen ja markkina-arvon erotus:

markkina-arvo yhteensä ..	286 996	504 250
vastaava kirjanpitoarvo ..	176 300	231 975
erotus	110 696	272 275

14 Siirtosaamiset

Sijoitustoiminnan tuottoihin kirjatut siirtyvät korot tilikaudelta ovat 3,2 miljoonaa euroa (vuonna 2001 4,6 miljoonaa).

15 Siirtovelat

Siirtovelkoihin sisältyy 17,2 miljoonaa euroa (vuonna 2001 18,2 miljoonaa) velkoja pääomarahastoihin, joihin on tehty sijoitussopimus ja Sitran maksuvelvollisuus on syntynyt.

16 Velat rahoitustoiminnasta

Velat rahoitustoiminnasta muodostuvat rahoitussopimuksista, joista sopimus on solmittu ja Sitran maksuvelvollisuus on syntynyt.

Kuluksi kirjatut lainat, joihin liittyy takaisinsaantimahdollisuus 31.12.2002

Kuluksi kirjattuja lainoja, joihin liittyy takaisinsaantimahdollisuus, oli tilikauden lopussa yhteensä 3,1 miljoonaa euroa (vuonna 2001 2,3 miljoonaa). Lainoista 0,1 miljoonaa (0,2) on sellaisia, joiden takaisinmaksuehto on toteutunut ja takaisinmaksu tapahtuu kiinteän aikataulun mukaan, ja 2,0 miljoonaa (1,4) lainoja, joiden takaisinmaksu määräytyy kiinteän aikataulun sijaan rojalitiperusteisesti. Lainoja, joiden takaisinmaksuehto ei ole toteutunut tai joiden takaisinmaksusta ei ole vielä tehty sopimusta, on yhteensä 0,9 miljoonaa euroa (0,8).

Kirjaamattomat sitoumukset 31.12.2002

Rahoituspäätös tehty, mutta sopimus solmimatta

	2002	2001
Siemenrahoitus	13 146	13 232
Kasvuyritysten rahoitus ..	5 676	5 492
Rahastosijoitukset	6 025	8 030
PreSeed	3 544	3 715
Verkostokehitys ja -rahoitus	248	0
Teknologian kaupallista- minen	309	744
Tutkimukset	1 829	2 393
Innovatiiviset hankkeet ...	5 194	11 019
	<u>35 971</u>	<u>44 625</u>

Helsingissä 10. päivänä helmikuuta 2003

Raimo Sailas
Satu Lähteenmäki

Erkki Virtanen
Hannele Pohjola

Markku Linna
Aatto Prihti

Takaukset

Takaukset muiden puolesta ovat yhteensä 0,1 miljoonaa euroa (vuonna 2001 0,1 miljoonaa).

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Eduskunnan valitsemina tilintarkastajina olemme suorittaneet Suomen itsenäisyyden juhlarahaston tilinpäätöksen ja kirjanpidon sekä hallinnon tarkastuksen tilivuodelta 2002 hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy on suorittanut rahaston sisäisen tarkastuksen ja rahoituskohteiden tarkastuksen. Olemme perehtyneet tarkastuksista laadittuihin kertomuksiin.

Tilinpäätös, joka osoittaa alijäämää

62 599 981,48 euroa, on laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot rahaston toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Esitämme tuloslaskelman ja taseen vahvistamista sekä vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille ja yliasiamiehelle tarkastamamme tilivuodelta. Puollamme tilivuoden alijäämän käsittelyä hallituksen toimintakertomuksessaan esittämällä tavalla.

Helsingissä 12. päivänä helmikuuta 2003

Johannes Leppänen

Juha Karpio

Iivo Polvi, JHTT, HTM

Reino Majala, KHT

Matti Saarinen

./. Kalervo Virtanen, KHT

